

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA

2022.
MÁJUS

NIMRÓD

WWW.OMVK.HU

| WWW.NIMROD.HU

hírllevele

ÉRTÉK | HŰSÉG | SZENVEDÉLY

Részvételi rekord a küldöttközgyűlésen

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA MÁRCIUS 25-ÉN, TATÁN, A GOTTWALD HOTELBEN TARTOTTA MEG TISZTÚJÍTÁSSAL EGYBEKÖTÖTT KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉSÉT, AMELYEN A VADÁSZKAMARA TÖRTÉNETÉBEN A MOST MEGTARTOTT ÜLÉSEN VOLT A LEGMAGASABB A RÉSZVÉTEL: A 290 ORSZÁGOS KÜLDÖTTBŐL 242-EN JELENTKEZT MEG – EZ 83 SZÁZALÉKOS RÉSZVÉTELI ARÁNY.

Adélelőtt 10 órakor kezdődő ülésen részt vett dr. Semjén Zsolt miniszter-elnök-helyettes, az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke és Zambó Péter erdőkért felelős államtitkár is.

Dr. Semjén Zsolt köszöntőjében elmondta, hogy mára bebizonyosodott: szükség van az önálló vadászkamarára, mert fontos közfeladatokat lát el, méghozzá sikeresen, így nem

nélkülözhető a szerepe a fenntartható természetgazdálkodásban. Ezért az Országos Magyar Vadászkamara és az Országos Magyar Vadászati Védegylet összevonásának ötletét elvetették, hiszen az előbbi a vadászokat, míg utóbbi a vadászatra jogosult társaságokat képviseli. Magyarország kormánya és a vadászkamara stratégiai partnerségének eredményeiről elmondta, hogy ennek köszönhetően rengeteg forrást sikerült

Dr. Jámber László, az Országos Magyar Vadászkamara elnöke

a vadászkamarához irányítani, úgymint a hazai vadászok éves vadászjegyének és a külföldi vadászvendégek vadászati engedélyeinek teljes összegét. Ezenfelül Hatvanban a Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum fejlesztéseit is támogatták.

Arról is beszélt, hogy jelenleg két aktuális kérdés foglalkoztatja a vadászokat: az éjjellátók/hőkamerák és a hangtompító használata. Álláspontja szerint, az első kérdésben megtették a megfelelő változtatást: a rendőrség javaslatára engedélyezték a kereső éjjellátó technikákat, mert azzal biztonságosabban lehet megelőzni az esetleges baleseteket, viszont a célzásra alkalmas eszközökről azt gondolja, hogy azok használata ellenkezik a magyar vadászati etikával. A hangtompító használatával kapcsolatban az a véleménye, hogy csak akkor lehet engedélyezni, ha a vadászatra jogosultak többsége támogatja, a közvélemény pedig nem elutasító ezzel kapcsolatban. Jelenleg egyik feltétel sem áll fenn. Beszélt még az „Egy a Természettel” Vadászati és Természeti Világkiállításról, amelynek sok más mellett óriási vívmánya, hogy alapvető evidenciákat sikerült elfogadtatni nemzetközi vonatkozásban is. Például azt, hogy vadászat és vadgazdálkodás nélkül nincs fenntartható természetgazdálkodás. Összességében megál-

lapította, hogy azért lehet Magyarországnak a világ legjobb vadászati törvénye, valamint azért rendezhetett sikeres világkiállítást, mert Európa más országaiban defenzívában vannak a vadászok, míg nálunk egyedül offenzívában.

Fontosnak tartotta megemlíteni azt az EU-ban készülődő javaslatot, amely betiltaná az ólomtartalmú lövedékek használatát. Ez ellen Magyarország és Csehország lép fel a leghatározottabban. Előbbi perben, kutatásokra hivatkozva – lötérekén történő mintavételek eredményeit elemezve – cáfolja a javaslat állításait, illetve megkérdőjelezi az acéllövedék használatát, mert annak káros hatásai összességében inkább kimutathatóak, mint az ólomé.

Zambó Péter államtitkár megköszönte az elnökség eddigi munkáját, amelynek része volt abban, hogy a magyar jogszabályi környezet egyszerre tartson lépést a legmodernebb vadgazdálkodási és vadászati elvárásokkal, miközben hűen őrzi a hagyományokat. Egyúttal felhívta a figyelmet arra is, hogy a vadászkamarának fontos ágazati szerepe lesz az ágazatra nehezedő megannyi kihívás leküzdésében, aminek terén az Agrárminisztérium a jövőben is stratégiai partnerként tekint a köztestületre.

A köszöntők után elkezdődött a napirendi pontok tárgyalása, amelyek sarkalatos eleme volt az

országos szervezet tisztségviselőinek, az etikai bizottság, a vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottság, a felügyelőbizottság tagjai megválasztásának előkészítése. Mindezekkel kapcsolatban Bajdik Péter főtitkárt jelölték és bízták meg a levezető elnök feladataival.

A jelölőbizottság képviseletében Fodermayer Vilmos ismertette a küldöttközgyűlést megelőző időszakban beérkezett jelöléseket, majd az ezt követő néhány perces szünetben a küldötteknek lehetőségük volt arra, hogy javaslatokat tegyenek további jelöltekkel és a hozzájuk kapcsolódó tisztségekkel kapcsolatban.

A további javaslatok ismertetését követően, Bajdik Péter főtitkár szavazást kezdeményezett és vezetett le a tisztségekre javasoltak listájának és a szavazólapoknak a véglegesítése végett.

Dr. Jámber László, az Országos Magyar Vadászkamara újraválasztott elnöke elmondta, hogy a vadászkamara legfontosabb feladatának a hivatásos vadászok munkájának segítségét tartja

A szavazatszámoló bizottság tagjainak megválasztását és megbízását követően, az országos küldöttek előterjesztéseket hallgathattak meg az Országos Magyar Vadászkamara 2021. évi tevékenységével, gazdálkodásával, forrásfelhasználásával kapcsolatban.

A 2021-es évre szóló beszámolókat és a vadászkamara 2022. évre vonatkozó költségvetési terveit a küldöttek egyhangúlag elfogadták, majd elkezdődött a 242 küldött által a szavazatok leadása, amelyek szavazati eredményeit a szavazatszámoló bizottság és segítők az ülés következő részében összesítették.

Eközben az országos küldöttek az Országos Vadgazdálkodási Alapba helyezendő összegről – ami 500 milliós forrás elhelyezését jelenti –, valamint a vadászkamara alapszabályának

Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke

módosításáról döntöttek. Az alapszabály módosításának kiemelendő része, hogy miután tavaly decemberben elhárult minden jogi akadály, elfogadták a vadászkamara új székhelyéül a vagyongazdálkodási bizottság elnöki pozícióért újra nem induló dr. Varga Gyula helyét Kasuba András vette át. A vadgazdálkodási bizottság tagjai lettek Hopp Tamás, Pető Zoltán, Buday Péter, Nagypál Zoltán, dr. Szekrényes Tamás, dr. Molnár Lajos, ifj. Plaveczi János, Pechtol Lajos.

A kora délutáni órákban megszülettek a választás eredményei.

Zambó Péter
erdőkért felelős államtitkár

dr. Mesterházy Istvánt, dr. Kondora Bálintot, Horváth Zoltánt, dr. Székely Györgyöt, dr. Visegrádi Zoltánt.

A vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottság elnöki pozícióért újra nem induló dr. Varga Gyula helyét Kasuba András vette át. A vadgazdálkodási bizottság tagjai lettek Hopp Tamás, Pető Zoltán, Buday Péter, Nagypál Zoltán, dr. Szekrényes Tamás, dr. Molnár Lajos, ifj. Plaveczi János, Pechtol Lajos.

Továbbra is a jogi bizottság elnökének választották meg dr. Székely Istvánt, a vadászati hagyományokat ápoló és kulturális bizottság elnökének Oláh Csabát és a pénzügyi és gazdálkodási bizottság elnökének Majthényi Lászlót.

A szavazatszámoló bizottság megállapította, hogy az Országos Magyar Vadászkamara 2022.

Bajdik Péter, az Országos Magyar Vadászkamara főtitkára

Az Országos Magyar Vadászkamara elnöke a korábbiakban is ugyanezen elnöki tisztséget betöltő dr. Jámbor László lett. A sportvadász alelnöki pozíciót szintén az ezt korábban is betöltő dr. Kovács Sándor kapta, továbbá a hivatásos vadász alelnök pozícióját a 12 év után nem induló Fodermayer Vilmostól Agyaki Gábor vette át.

Megválasztották az országos felügyelő bizottság új elnökét, Imre Jánost, illetve a bizottság tagjait – Bálint Sándort, dr. Szabó Antalt, Isztin Ferencet, dr. Tomka Ákost, dr. Ugray Attilát, Höbbling Sándort, dr. Szigethy Bélát –, továbbá az etikai bizottság elnökét, dr. Bárándy Pétert és e bizottság tagjait – dr. Berta Attilát, dr. Nádor Lászlót, dr. Orbán Pétert, dr. Kiss Istvánt,

Fodermayer Vilmos

évi tisztújító küldöttközgyűlése az alapszabálynak megfelelően rendben lezajlott, a szavazás eredménye, a fentiekben közöltek szerint, minden megválasztott tisztségviselő esetében érvényes.

Végezetül dr. Jámbor László, az Országos Magyar Vadászkamara újraválasztott elnöke elmondta, hogy a vadászkamara legfontosabb feladatának a hivatásos vadászok munkájának segítségét tartja. Az elmúlt évek tapasztalatairól beszélve megemlítette, hogy a koronavírus-járvány, az afrikai sertéspestis és a nagyragadozók, mint a szürke farkas, barna medve és az aranysakál megjelenése és terjedése együtt komoly kihívásokat jelentettek a hazai vadgazdálkodóknak, de a többségük meglepően jól vette az akadályokat. Úgy tűnik, hogy a bajok, amelyek sorában most a szomszédunkban zajló háború és annak gazdasági következményei is megjelentek, felrázzák és cselekvésre készítik a vadászokat is. Tisztelettel, megbecsüléssel és köszönettel búcsúzott el Fodermayer Vilmostól.

A hivatásos vadász alelnöki pozíciójáról – 12 év után – lemondott Fodermayer Vilmos a hiva-

tásos vadászoknak, a megyei fővadászoknak, a vadászkamara elnökségének és munkatársainak is megköszönte az elmúlt évek együttműködését. Minden megválasztott tisztségviselőnek jó munkát kívánt, és utódjával kapcsolatban bizakodásának adott hangot, hogy a szakmai múltja alapján jól fogja képviselni a hivatásos vadászok érdekeit.

Minden megválasztott tisztségviselő nevében köszönjük a bizalmat, a megválasztott személyeknek pedig kívánunk erőt, egészséget a konstruktív, előrevivő érdekképviseleti munkához!

Méhes Dóra szövivő
Országos Magyar Vadászkamara,
Békés Bence,
Fotók: Méhes Dóra

HATÁROZATI LISTA

Fókuszban a hivatásos vadász

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA MÁRCIUS 25-ÉN TARTOTT TISZTÚJÍTÓ ORSZÁGOS KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉSÉN AGYAKI GÁBORT VÁLASZTOTTA MEG HIVATÁSOS VADÁSZ ALELNÖKNEK.

A szakember közel 40 éve a Baranya megyei Karasica Vadásztársaság vadáשמestere és hivatásos vadásza. Az elmúlt évtizedekben elévülhetetlen érdemeket szerzett a vadászati kultúra és a vadászati hagyományok megőrzésében, fenntartásában, vadászskürtősként, gyermektábor-szervezőként, kynológusként. Vadászújságíróként is országosan ismert, korábban huszonöt évig dolgozott a Magyar VADÁSZLAP-nál, jelenleg a Nimród Vadászújságnál végzi munkáját. 2017 óta az Országos Magyar Vadászkamara Baranya megyei területi szervezetének elnöke. Tevékenységét a vadászati kitüntetések mellett több magasrangú állami kitüntetéssel is elismerték. Agyaki Gábor így nyilatkozott az előtte álló feladatok kapcsán:

„Remélhetőleg elmúlt már az az idő, amikor szinte dogmaszerűen és automatikusan tették fel egyesek a kérdést, hogy mit tesz a vadászkamara a hivatásos vadászok érdekében. Nem tudom, milyen szinten érződik, és ahogy mondani szokták, „mennyire jön át”, de a vadászkamara szakmai érdekképviselőként egyre erősebben fókuszál a hazai vadgazdálkodás aktuális kihívásaira, benne a hivatásos vadászokkal kapcsolatos feladatokra. Amellett, hogy ellátja az érdekképviselői, bizonyos forrásokat is biztosít a kiemelt kamarai programok között. Az ifjúsági, pontosabban az „Ismerd meg a vadászokat” ifjúságnevelő, a kutatási, valamint a médiatámogatási programok mellett a hivatásos vadászok szakmai felkészültségét támogató kiemelt kamarai program is évek óta pályázható. Öt éve él ez a pályázati lehetőség, mégis azt kell mondani, alig használjuk ki. Pedig aki pályázik, nagy eséllyel nyer is. Igaz, a legtöbb helyen ott van a 30 százalékos önrész is,

de ez minden komoly pályázatnál megtalálható. A hivatásos vadászok számára a pályázati paletta kimondottan színes. A szakmai kirándulásoktól a szakmai továbbképzéseken, a nyelvtanfolyamokon keresztül az egészségügyi szűrésekig szinte mindenki megtalálhatja magának a fejlődés és a szakmai továbbképzés lehetőségét. És most, amikor egy újabb négyéves ciklusnak vág neki az Országos Magyar Vadászkamara, körvonalazódni látszik egy újabb stratégiai program, amely a kiemelt kamarai célprogramon belül kifejezetten a hivatásos vadászok munkafeltételeit segítő eszközök beszerzésében teljesedik ki igazán. A vadászkamara központi szervezete a hivatásos alelnöki kar állásfoglalásait figyelembe véve, tízennégy pontban határozta meg a rövid, a közép- és a hosszú távú teendőket. Ebben szerepel a támogatott eszközbeszerzések feltételeinek és a beszerezhető eszközök körének pontos meghatározása. Szerepel a szolgálati szabályzat aktualizálása, miután a legutóbbi alapszabály-módosítás ésszerűsítette a szabályzat elfogadásának menetét. A feladatok között van a vadászati törvényben meghatározott lődíj inflációkövető meghatározása mellett a hivatásos vadász-versenyszabályzat megalkotása is. A 14 pontban hosszú távú programként szerepel még a kreditrendszerű továbbképzés feltételeinek kidolgozása, valamint a középfokú és felsőfokú vadgazdálkodási képzések felülvizsgálata. Magas a pályaelhagyók aránya, ugyanakkor középfokon nincs megfelelő képzés. Amíg ezt a szakmát csupán fakultatívan lehet felvenni a szakiskolákban, addig ne várjunk életpályamodelleket. Program, tennivaló és lehetőség van bőven. A hivatásos vadászoknak meg kell ismerniük a kamara programjait, megyei szinten pedig pályázni kell és élni a lehetőségekkel.”

Előrehaladás szakmai alapokon

AZ ORSZÁGOS VADVÉDELMI ÉS VADGAZDÁLKODÁSI BIZOTTSÁG IRÁNYÍTÁSÁRA A KÖVETKEZŐ NÉGYÉVES CIKLUSRA A KÜLDÖTTKÖZGYŰLÉS EGYÖNTETŰEN KASUBA ANDRÁST VÁLASZTOTTA, AKI KORÁBBAN IS AKTÍV TAGJA VOLT A TESTÜLETNEK.

2005-től a megyei vadászszövetségnél fővadász. 2007-től a vadászkamara Jász-Nagykun megyei területi szervezetének titkára. Több cikluson keresztül vállalt és vállal szerepet a kamara országos bizottságaiban és szakszervezeteiben. 2014 óta az Országos Vadvédelmi és Vadgazdálkodási Bizottság tagja. Jelentős érdemei vannak az Országos Vadgazdálkodási Alap működtetésével kapcsolatosan, tevékenysége és kreatív hozzáállása révén a pályázati rendszert folyamatosan fejlesztették.

Kasuba András elnöki munkájával kapcsolatban így nyilatkozott:

„A bizottság elnökeként továbbra is azt az utat szeretném folytatni, amit eddig kifejezetten szakmai alapon határoztunk meg. Egyes elemeiben szükséges továbbfejleszteni, pontosítani a célokat, majd azokat szem előtt tartva, tudatosan véghezvinni a kijelölt feladatokat.

Véleményem szerint egyre fontosabb a víz szerepe a vadászterületen, ezért az ezt szolgáló beavatkozások, berendezések körét a Vadgazdálkodási Alap pályázati rendszerében mindenképpen bővíteni kell, és minden eszközt, segítséget meg kell adni a jogosultaknak, hogy éljenek a lehetőséggel.

A nem termelő beruházások támogatásának a lehetőségét is meg kell vizsgálnunk, de a vadkár kérdéskörét is tovább kell gondolnunk, mert a keletkezések, villanypásztorok mennyisége soha nem látott nagyságot képvisel.

Fontos, hogy további forrásokat biztosítsunk a vadgazdálkodóknak és így a vadállományoknak, mert a jelenlegi lehetőségek elég korlátozottak.”

Kasuba András 45 éves, szolnoki lakos. Házas, feleségével két gyermeküket nevelik. Agrármérnök, vadgazdálkodási és növényvédelmi szakmérnök. Szakmai karrierjét hivatásos vadászként, fővadászként kezdte a tiszasasi Tisza Vadásztársaságnál. 2002-ben a vadászkamara Jász-Nagykun megyei területi szervezetének vadvédelmi és vadgazdálkodási bizottságába választották,

Konferencia a víz világnapján

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA TERMÉSZETVÉDELMI ÉS ERDÉSZETI SZAKBIZOTTSÁGA A VÍZ VILÁGNAPJA ALKALMÁBÓL „VIZES ÉLŐHELYEK SZEREPE A VADVILÁG MEGŐRZÉSÉBEN – LEHETŐSÉGEK ÉS KÖTELESSÉGEK” CÍMMEL RENDEZETT SZAKMAI KONFERENCIÁT MÁRCIUS 22-ÉN, A TISZA-TAVI ÖKOCENTRUMBAN.

A cél olyan szakmai fórum biztosítása volt, ahol a felkért előadók a konkrét vizes beavatkozások hatásait, ökológiai és természetvédelmi kapcsolatokat mutathatják be, rámutatva a tudatos vízgazdálkodás jelentőségére.

A konferenciát Kovács Gábor, az Országos Magyar Vadászkamara szakmai igazgatója nyitotta meg. A téma aktualitásával kapcsolatban megemlítette, hogy bár a vadászkamara a nagy érdeklődésre való tekintettel a korábban tervezettnél nagyobb befogadóképességű helyszínt választott a rendezvénynek, a szép számú jelen-

lévő közönség mellett a konferenciát online közvetítésen keresztül is lehet élőben követni.

Megköszönte a szakbizottságnak a konferencia ötletét és a szervezést, majd az előadóknak, hogy elfogadták a felkérést. Az előadások címe alapján is előrevetítette, hogy várhatóan számos jó vízgazdálkodási gyakorlatot láthatunk, melyek remélhetőleg a vadászatra jogosultak szintjén is megvalósíthatók, illetve támogatható elemként a Vadgazdálkodási Alap támogatási rendszerébe is beépíthetők.

A konferencia moderátora és egyben első előadója prof. dr. Heltai Miklós, a rendezvény

szervező szakbizottság elnöke volt, aki rövid köszöntőt követően az „Öntözőcsatornák szerepe (és hátrányai) a vadgazdálkodásban és a természetvédelemben” című előadásával kezdte meg a tanácskozást. Prezentációjában kiemelte, hogy a csatornák mint vonalas létesítmények megfelelő kezelés mellett jó lehetőséget nyújtanak az élőhely-fejlesztési beavatkozásokhoz. Ugyanakkor felhívta a figyelmet, hogy a fóliával bélelt vagy túl meredek betonrézsűvel épített medrű öntözőcsatornák csapdaként működnek, és sokszor tömeges elhullásokat okoznak a vadászható és védett emlősfajok körében.

Máté András természetvédelmi biológus „Tér-ségi szintű, vízviszartartáson alapuló fejlesztések tapasztalati a kisléptékű beavatkozások tervezéséhez” címmel tartott előadást, amelyben a vadászatra jogosultak és a vadásztársadalmat képviselő szervezetek lehetőségeit ismertette a vízviszartartásra, vízpótlásra irányuló fejlesztések előmozdításában. A vadgazdálkodók lehetőségeit – így például árasztások, bukógátak készítését, zsírtalaj felújítását – egy, a Homokhátságon elhelyezkedő területen elvégzett fejlesztéseket bemutató képekkel is illusztrálta. A teljes vadász-közösség lehetőségei, feladatai közül kiemelte, hogy kezdeményezni kell az agrártámogatási rendszerek átalakítását olyan irányba, hogy érdekesebb legyen inkább felhagyni a belvizes foltok művelésével, mint lecsapolni a belvizeket, valamint javasolta a folyóvízi sóderbányászat betiltásának előremozdítását.

Udud Péter, az Aquaprofit Zrt. vezérigazgatója a „Vizes élőhelyek kialakítása az Ős-Dráva program keretében” című, képekkel és videókkal illusztrált előadásában ismertette a program történetét, jelentőségét és megvalósítását. Az Ős-Dráva program legfontosabb eleme az Ormánság – korábban a Dráva vízrendszerével élő kapcsolatban lévő – csatornamedreinek, holtágainak rehabilitációja, feltöltése és folyamatos vízellátása. A 2017-től 2021-ig megvalósított grandiózus projekt keretében mintegy 600 négyzetkilométer terület vízellátását sikerült érdemben javítani, ezzel párhuzamosan rengeteg új vizes élőhelyet létrehozva. Külön kiemelte, hogy az új vagy felújított csatornaszakaszok csak természetes vízzáró réteggel rendelkeznek, mivel áramló víz kialakítása esetén az élővilágra veszélyt jelentő fólia vagy beton vízzáró rétegre nincs szükség.

Az Országos Vadgazdálkodási Alap „Vadászterület vízellátását javító beavatkozás” című célterületének eddigi tapasztalatait Kovács Gábor, az Országos Magyar Vadászkamara szakmai igazgatója ismertette. Bevezetésként a pályázati rendszer alapelveit és az első négy év összesített eredményeit ismertette, majd kitért a vízellátás javítását szolgáló célterület sajátosságaira. A vízpótlás mindig is kiemelt célterület volt a Vadgazdálkodási Alap működése során, amely a nagyobb elnyerhető támogatási összegben és a legmagasabb megszerezhető pontszámokban is megmutatkozott. Előadásában bemutatta, hogy

milyen fejlesztésekre volt eddig lehetőség a vízellátás javítása érdekében. Ismertette a támogatott tevékenységek közül a víznyerő helyek létesítéséhez és használatához szükséges vízjogi engedélyek típusait és megszerzésük főbb lépé-

meghatározott élőhelyeket ismertette. Előadásának második részében a felszín alatti vizek élőhely-rekonstrukcióban betöltött lehetséges szerepét ismertette a Beregi-lápok és a Vajai-tó vízpótlásának példáján keresztül.

egymás koncepcióját ismerni, elő kellene segíteni a vadászható ragadozófajok állományának szabályozását, s közösen kellene törekedni a lokális klíma- és biodiverzitás-védelemre. Előadása végén képek segítségével mutatott be példákat a

ökoszisztémák kialakulását, működését és jelentőségét. Kitért a szikes életközösségeket fenyegető veszélyekre, mint például a klímaváltozás és az ebből eredő tájhasználati változások. A negatív hatások mérséklésére az összegyűlt

Kovács Gábor, az Országos Magyar Vadászkamara szakmai igazgatója

Udud Péter, az Aquaprofit Zrt. vezérigazgatója

Szabó Gyula, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának osztályvezetője

seit. Felhívta a figyelmet, hogy a vadászkamara hosszú távon tervezi a vadászterületek vízellátásának támogatását, akár magasabb támogatási összegeket igénylő nagyobb léptékű fejlesztéseket is beleértve.

A „Láthatatlan vizek, láthatatlan problémák” címet adta előadásának Szabó Gyula, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának osztályvezetője. Elsőként a felszín alatti víztestek jelentőségét, hazai viszonyait és az általuk

Ecsedi Zoltán a Hortobágy Természetvédelmi Egyesület képviseletében a „Természetvédelmi és vadászati közös célú szikes vizes élőhely-rehabilitációk és kreációk kialakításának lehetőségei a Hortobágyon” című prezentációjában elsőként az élőhelykezelés és élőhelyvédelem során szem előtt tartandó fő igazodási pontokat ismertette. Meggyőződése szerint „egy jó érdekházasságra” lenne szükség a természetvédelem és a vadgazdálkodás között, amelynek keretében meg kellene

Hortobágy vizes élőhelyeinek kezelésére, lehetőségeket, koncepciókat ismertetett a természetvédelmi és egyben vadgazdálkodási funkciójú vizes élőhelyek rehabilitációjára és létrehozására.

A konferencia utolsó előadását Tihanyi Gábor, a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága természetvédelmi őrszolgálatának vezetője tartotta meg „A víz jelentősége a szikes puszták ökológiai rendszerében” címmel. A Hortobágy példáján keresztül ismertette a szikes

felszíni vizek visszatartását és az árasztások létrehozását javasolta, ezekre példákat is mutatott a Hortobágyon megvalósult, kis vizek revitalizációját célzó programból.

Méhes Dóra szónívó
Rung Áron vadgazdálkodási főmunkatárs
Országos Magyar Vadászkamara

Fotók: Méhes Dóra

Ki szelet vet, vihart arat

HAZÁNK KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA – A TALAJ, A FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK, A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG, A KLÍMA ÉS LÉNYEGÉBEN AZ EMBERI EGÉSZSÉG IS – JELENTŐS MÉRTÉKBEN FÜGG A MEZŐGAZDASÁGI FÖLDHASZNÁLAT KÜLÖNBÖZŐ FORMÁITÓL. AZ ELMÚLT ÉVTIZEDEKBEN A KÖRNYEZETI ÁLLAPOT AZ AGRÁRTERÜLETEKEN JELLEMZŐEN ROMLÓ TENDENCIÁT MUTAT.

A mezőgazdasági művelés alatt álló területek kiterjedése az elmúlt évtizedekben több mint **20 százalékkal, közel 1,5 millió hektárral csökkent.**

A csökkenés legnagyobb arányban a gyepterületeket érintette, mely azért rendkívül sajnálatos, mert hazai gyepeink a Kárpát-medence legjelentősebb természeti értékeinek adnak otthont.

Az agrárterületeken a növényvédőszer- és műtrágyahasználat jelentős, **akár két-háromszoros mennyiségi és területi növekedésével** egyre kiterjedtebb és egyre nagyobb mértékűvé válik a környezeti terhelés és a károkozás kockázata.

Mindezek a folyamatok együttesen eredményezték a **mezőgazdaság élőhelyekhez kötődő gyakori madárfajainak állományainak jelentős (20 év alatt kb. 20 százalékos) csökkenését,** valamint az apróvadfajok populációinak általános gyengülését. Az évek során időről időre előfordul a házimeh-állományok részleges pusztulása, melyből következtetni lehet a vadon élő beporzó rovarok állományainak csökkenésére is.

Az idei télutó extrém időjárási eseményei – a Malik ciklon szélviharral járó pusztítása és az évszakban szokatlan viharok – ismét rámutattak arra, hogy állampolgári érdek a mezőgazda-

sági termelés táji adottságokhoz történő illesztése. Az éghajlatváltozás következményeinek eredményeként egyre gyakrabban kell számítanunk hasonló eseményekre, mégis úgy tűnik, ezek minden alkalommal készületlenül érnek bennünket.

A ciklon országsszerte jelentős károkat okozott, a vidéki térségekben pedig – korábban csak a baljós tudományos-fantasztikus filmekben vizionált – porviharok kísérték a szokatlan meteorológiai jelenséget. A viharok jelentős széleróziós talajvesztést eredményeztek, ugyanakkor a megnövekvő porszenyezés miatt lakossági és közlekedési aggályok is felmerültek.

Talajvesztés és a mezőgazdasági élőhelyek természeti sokféleségének csökkenése: látszólag nehéz e két folyamat között logikai összefüggést találni. **Az okok azonban részben azonosak.** A hazai mezőgazdasági termelés során túlzottan hangsúlyos a forgatásos talajművelésre alapozott szántóföldi növénytermesztés. Ennek során a nyílt talajfelszín kitett az időjárás viszontagságainak, így a szélviharok okozta talajvesztésnek is. A felszántott talajjal borított, nagy kiterjedésű mezőgazdasági táblák emellett alkalmatlan élőhelyek a madárállományoknak, akár a fészkelés-fiókanevelés, akár a vonulás és telelés időszakában.

A mezőgazdasági ökológiai hálózat elemei – a fasorok, a bokorsávok, a mezsgyék, árokpartok, rétek és legelők – jelentősen csökkenthetik a széles időjárás káros hatásait, kedvező mikroklimatikus hatásuk is régről ismert. Ezen – a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából is nélkülözhetetlen – területek kiterjedése azonban sokat csökkent az elmúlt évtizedekben, részben a közös agrárpolitika támogatásainak közvetett hatásaként.

Több szempontból is időszerű és ésszerű lenne tehát berögzült agrártermelési rendszereinkön változtatni, melyet a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület a földhasználat-váltási javaslatával kíván szorgalmazni.

Javaslatunk legfőbb elemei a következők:

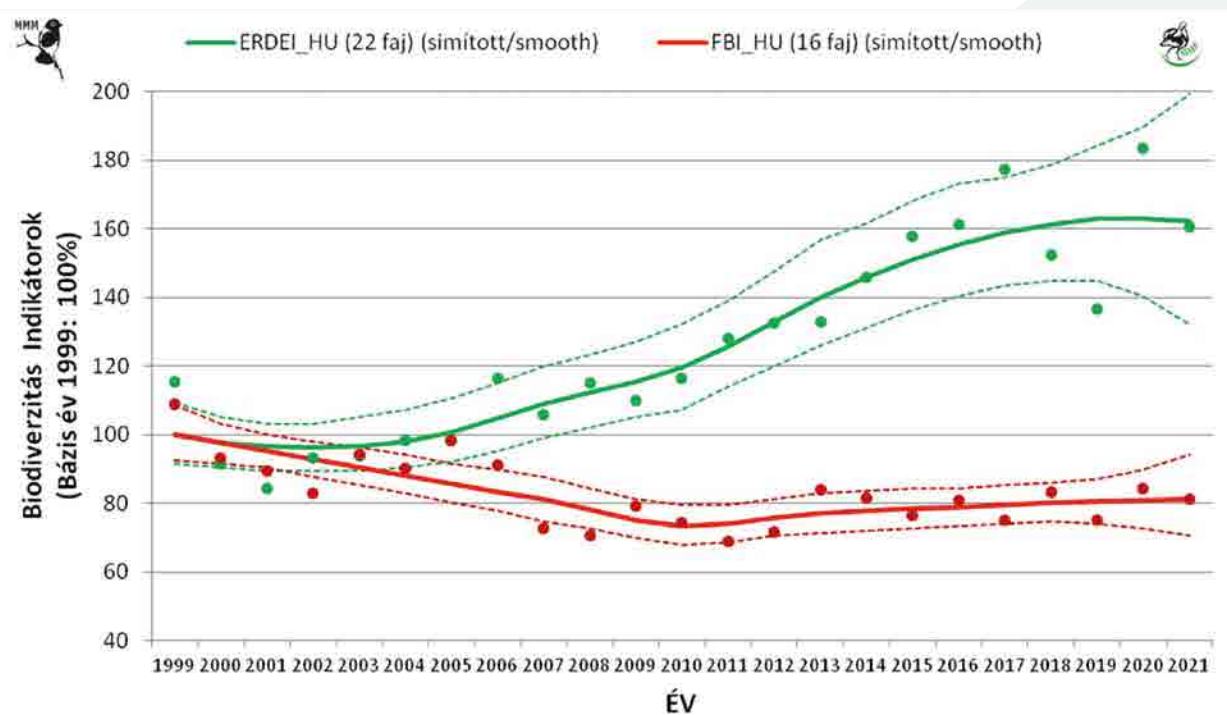
– A környezeti adottságaik alapján szántóföldi művelésre alkalmatlan területeken – számításaink szerint hozzávetőlegesen 300–400 ezer hektáron – **földhasználat-váltási célterületeket** kell meghatározni a termőföldek környezeti adottságai alapján.

– A földhasználati célterületeken (lásd 3. kép) az agrártámogatások alapkövetelményei között szükséges rögzíteni a **kedvezőtlen technológiák korlátozását**, pl. a forgatásos talajművelést vagy bizonyos kockázatosan termeszthető növénykultúrák vetését. Ezeken a területeken a

jelenlegi szántóföldi művelés folytatása feltételezően a gazdasági hasznokkal aránytalan környezeti károkat (talajvesztés, felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi csökkenése, indokolatlan. növényvédőszer- és műtrágyahasználat, üvegházhatású gázok kibocsátása) okoz.

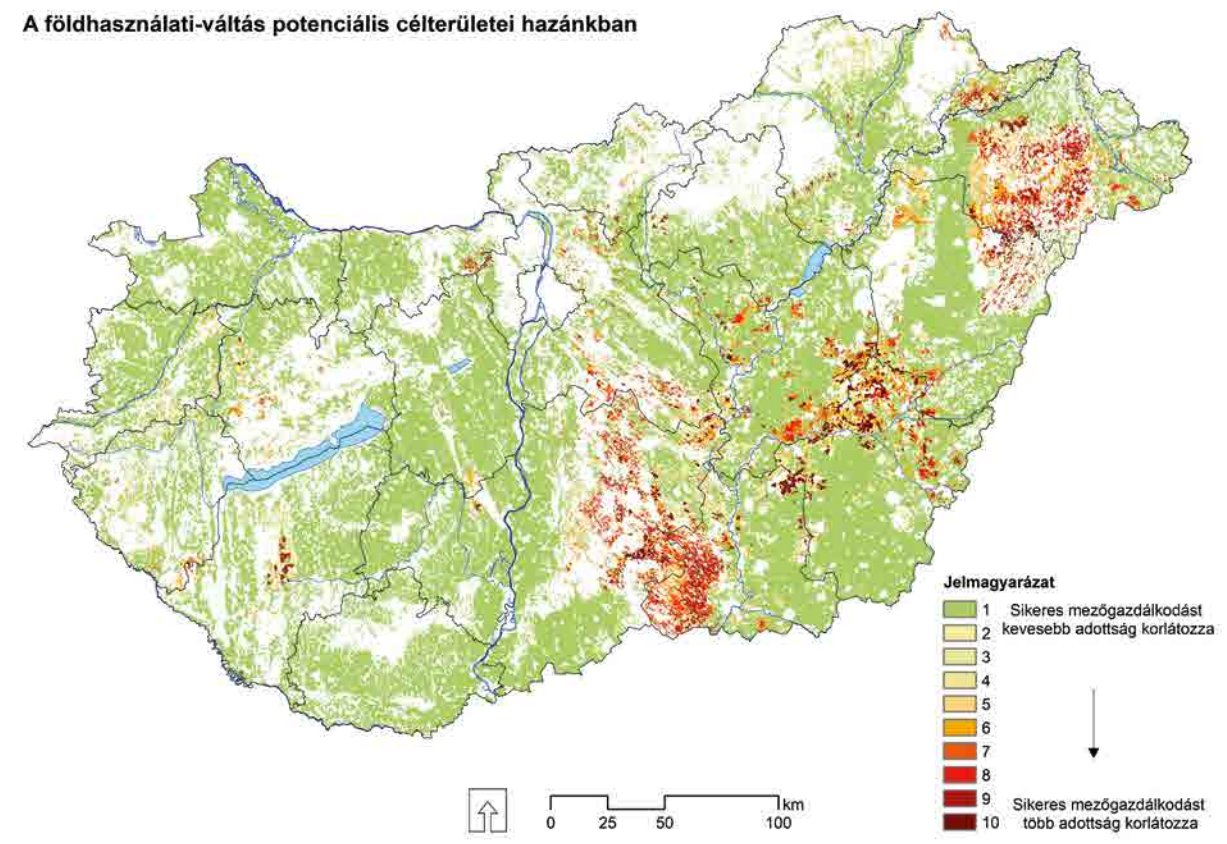
– A földhasználat-váltási célterületeken **minden lehetséges támogatási eszközzel segíteni kell a gazdálkodókat** a környezeti szempontból kedvező mezőgazdasági művelésre történő átállásra (például a szántóföldek gyepesítésére, a szegélyélőhelyek telepítésére vagy a vízvisszatartásra). Ezek a változások nem csupán a fent említett környezeti kockázatokat csökkentik le, de teret adnak a természeti folyamatoknak is. Ez pedig összességében javítja a mezőgazdasági területek élőhelyi adottságait, ami egyszerre kedvező a védett és a vadászható állatfajok számára. E támogatási eszközök közé sorolandók a közös agrárpolitika különböző intézkedései, pl. a hosszú távú – legalább 10 éves – agrár-környezetvédelmi kifizetések, az úgynevezett agroökológiai alapprogram támogatásai és a gyepesítést, a fasorok és bokorsávok telepítését szolgáló, ún. nem termelő beruházások.

– Kiemelt jelentősége van annak, hogy a környezetbarát földhasználatról kapcsolatos információk – hosszú távú előnyök és tá-

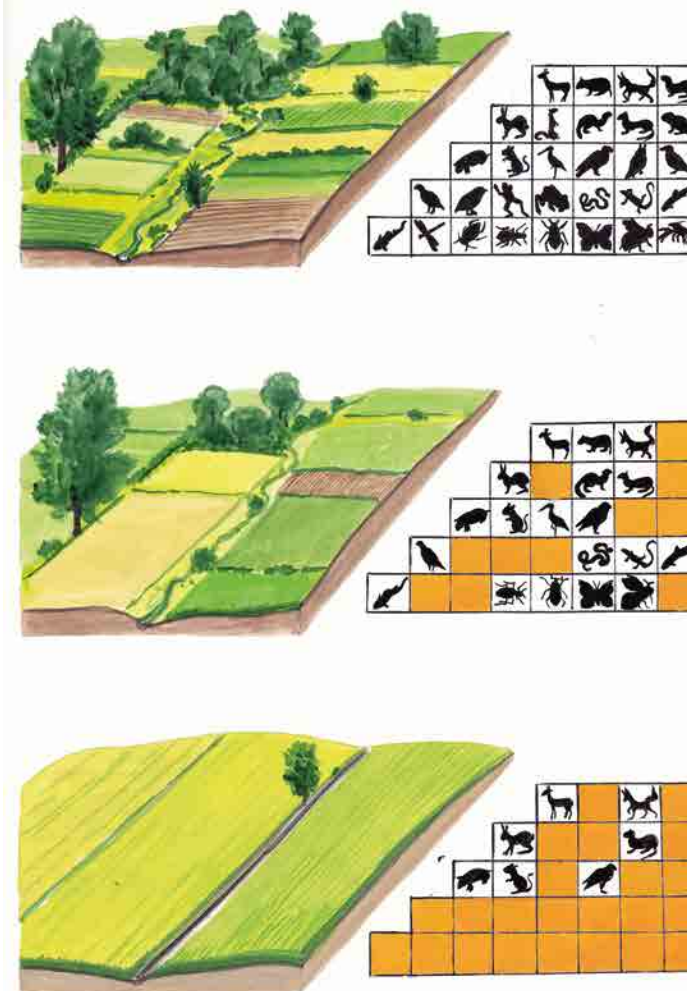

A mezőgazdasági és az erdei élőhelyekhez köthető madárfajok állományindexének változása¹

A földhasználati-váltás potenciális célterületei hazánkban

A földhasználat-váltási célterületek potenciális elhelyezkedése a mezőgazdasági termelést korlátozó környezeti tényezők térbeli elemzése alapján

Az agrárélőhelyek változatosságának csökkenése és ennek hatása a természeti sokféleségre. Gámez-Viru és et al 2015 alapján (Zsoldos M. grafikája)

mogatási lehetőségek – közvetlenül, egy **zöld tanácsadó-hálózaton** keresztül eljussanak a gazdálkodókhoz. Ebben a feladatban megítélésünk szerint mind a természetvédelmi, mind a vadgazdálkodási ágazatnak részt kell vállalnia, hiszen a mezőgazdasági élőhelyek fejlesztése tekintetében a szakterületi célok lényegében azonosak.

– A KAP támogatási lehetőségei között szükségesnek tartjuk megteremteni azon **eszköz-**

beszerzési támogatások lehetőségét, melyek a földhasználatváltás eredményeként létrejött élőhelyek természetkímélő kezelését segítik (például a kaszálás káros hatásait csökkentő vadriasztó eszközök, kímélő kaszálást lehetővé tevő kaszatípusok beszerzése, élőhelykezelésre alkalmas géppark beszerzése).

– Összességében tehát **gazdaságilag versenyképesse kell tenni a földhasználatváltást és a környezetkímélő földhasználatot. Ennek során a közösségi agrártámogatás rendszerének alkalmazásával** a földhasználatváltással érintett termőföld értékcsökkenését is kompenzálni szükséges, valamint szükséges a földhasználatváltás jogi akadályainak elhárítása és az átállást választó gazdálkodók adminisztratív terheinek a csökkentése is.

Az egy irányba mutató javaslatoktól – a minimális szintű földhasználati szabályozástól, a jogi akadályok elhárításától és a világos, egymásra épülő támogatási formák biztosításától – a gazdálkodók érdeksérelmei nélkül megvalósítható földhasználatváltás remélhető. Ez pedig sokoldalú hasznot tartogat: könnyíti az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást, enyhíti a gazdálkodók környezeti viszonyoknak való kitettségét, kiszámíthatóvá teszi a mezőgazdasági jövedelmi viszonyokat, csökkenti a feleslegesen kijuttatott növényvédőszer- és műtrágyamenynyiséget, és helyreállítja a mezőgazdaság ökológiai hálózatát. Utóbbi pedig kulcs lehet a mezőgazdasági élőhelyekhez köthető madárfajaink fogyatkozó populációinak megőrzéséhez és az apróvadállomány természetes megújuló-képességének növekedéséhez.

Tóth Péter, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
Társszerzők: dr. Skutai Julianna,
dr. Podmaniczky László, Králl Attila

A javaslat elkészítését „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) projekt finanszírozásával valósították meg.

¹ Szép T., Csörgő T., Halmos G., Lovászi P., Nagy K. Schmidt A. (eds) 2021. Magyarország madáratlasza – Bird Atlas of Hungary, Agrárminisztérium, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, 799 p., 2021 (<https://www.mme.hu/madaratlasz>)